

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра туристичного бізнесу та країнознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

«30» серпня 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Світова економіка

рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

галузь знань

24 «Сфера обслуговування»

спеціальність

242 «Туризм»

освітньо-професійна програма

Туризм

вид дисципліни

за вибором

факультет

міжнародних економічних відносин та

туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

« 27 » серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Баранова В.В., доктор економічних наук, професор кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

Програму схвалено на засіданні кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

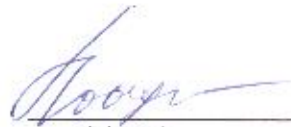
« 26 » серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри туристичного бізнесу та країнознавства

(підпис)

Анатолій ПАРФІНЕНКО

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Туризм»

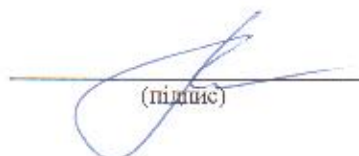

(підпис)

Іван ПОСОХОВ

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

« 26 » серпня 2021 року, протокол № 1

Голова науково-методичної комісії факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Світова економіка» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «Туризм» підготовки бакалавра спеціальності 242 «Туризм».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – формування системи знань зі світової економіки як складної системи взаємозв'язків між національними економіками, забезпечення студентів знаннями з питань розвитку та функціонування галузевої та територіальної структури світової економіки, сучасними проблемами та перспективами її розвитку, ознайомити їх з теоретико-методологічними засадами дослідження різних її складових.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

формування наступних загальних компетентностей:

ЗК 1 – здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 2 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 3 – здатність діяти соціально відповідально та свідомо;

ЗК 4 – здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу;

ЗК 6 – здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

ЗК 7 – здатність працювати в міжнародному контексті;

ЗК 8 – навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК 9 – вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми;

ЗК 10 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 12 – навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 13 – здатність планувати та управляти часом;

ЗК 14 – здатність працювати в команді та автономно.

формування наступних фахових компетентностей:

ФК 2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	2-й
Семестр	
3-й	3-й
Лекції	
32 год.	14 (4 ауд. / 10 дист.) год.
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	–
Лабораторні заняття	
–	–
Самостійна робота	
42 год.	76 год.
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	
15 год.	15 год.

1.6. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

ПРН 11 – володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності;

ПРН 20 – виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв’язання;

ПРН 21 – приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Світове господарство та його структура

Поняття «світове господарство» та «світова економіка». Основні риси світової економіки. Елементи системи світової економіки. Галузева, функціональна та територіальна структури світового господарства. Основні пропорції розвитку світового господарства.

Тема 2. Закони розвитку світової економіки

Головні протиріччя у розвитку світової економічної системи. Закони розвитку світового господарства: закон вартості, закон міжнародної конкуренції, закон нерівномірності розвитку національних економік, закон інтернаціоналізації виробництва.

Тема 3. Система показників рівнів розвитку світового господарства

Валовий внутрішній продукт, валовий національний продукт та механізм їх визначення. Національний дохід. Потенціал гуманітарного розвитку. Проблема тінізації економіки.

Тема 4. Стадії економічного росту світового господарства та національних економік

Доіндустріальна стадія розвитку світового господарства. Індустріальна стадія та її етапи. Постіндустріальна стадія.

Тема 5. Класифікація країн у світовій економіці

Критерії виділення підсистем в світовій економіці. Групи країн у світовій економіці. Класифікація країн за методикою Світового Банку. Класифікація за ступенем відкритості світового ринку. Визначення ролі окремих країн у міжнародній економіці.

Тема 6. Міжнародний поділ праці

Сутність поняття «територіального поділу праці» та «міжнародного поділу праці». Підрозділи (форми) територіального поділу праці. Організаційні форми участі країни в міжнародному поділі праці. Рівні міжнародної спеціалізації та методи їх оцінки.

Тема 7. Потенціал світової економіки та фактори виробництва

Фактори виробництва та їх класифікація згідно походження та спеціалізації. Міжнародний розподіл факторів виробництва. Природно–ресурсний потенціал світового господарства та його оцінка. Мінеральні, водні, земельні, рослинні та фауністичні, рекреаційні ресурси світу. Роль природних ресурсів в світовій економіці та розподіл між країнами світу. Населення як важлива складова продуктивних сил.

Тема 8. Світова промисловість: фактори розвитку, розміщення

Промисловість – провідна галузь світового господарства. Галузева та територіальна структура. Тенденції розвитку та розміщення видобувної,

легкої, харчової, будівельної промисловості, чорної та кольорової металургії, машинобудування, паливно-енергетичного, хімічного, воєнно-промислового та лісо виробничого комплексу.

Тема 9. Світовий агропромисловий комплекс та сільське господарство

Агропромислова інтеграція. Сільськогосподарське виробництво в системі світової економіки. Структура світового сільськогосподарського виробництва. Територіальна організація тваринництва. Особливості розміщення рослинництва.

Тема 10. Роль розвинених країн у формуванні та функціонуванні світової економіки

Характеристика групи. Критерії віднесення. Еволюція становлення економічних систем. Аналіз сучасного стану, проблем та перспектив розвитку країн групи.

Тема 11. Роль країн, що розвиваються у формуванні та функціонуванні світової економіки

Характеристика групи. Критерії віднесення. Еволюція становлення економічних систем. Аналіз сучасного стану, проблем та перспектив розвитку країн групи.

Тема 12. Роль країн з перехідною (транзитивною) економікою у формуванні та функціонуванні світової економіки

Характеристика групи. Критерії віднесення. Еволюція становлення економічних систем. Аналіз сучасного стану, проблем та перспектив розвитку країн групи.

Тема 13. Сучасні проблеми та перспективи розвитку світового господарства

Постіндустріалізація як головна тенденція розвитку у сучасній світовій економіці. Інтернаціоналізація, глобалізація та транснаціоналізація господарської діяльності. Інтеграційні процеси в світовому господарстві. Глобальні проблеми світового господарства.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
Тема 1. Світове господарство та його структура	5	2	1			2	6	2				4
Тема 2. Закони розвитку світової економіки	5	2	1			2	4					4
Тема 3. Система показників рівнів розвитку світового господарства	9	4	2			3	6	2				4
Тема 4. Стадії економічного росту світового господарства та національних економік	5	2	1			2	6	2				4
Тема 5. Класифікація країн у світовій економіці	5	2	1			2	6					6
Тема 6. Міжнародний поділ праці	6	2	2			2	5					5
Тема 7. Потенціал світової економіки та фактори виробництва	6	2	2			2	6	2				4
Тема 8. Світова промисловість: фактори розвитку, розміщення	5	2	1			2	6					6
Тема 9. Світовий агропромисловий комплекс та сільське господарство	5	2	1			2	6					6
Тема 10. Роль розвинених країн у формуванні та функціонуванні світової економіки	5	2	1			2	6	2				4

Тема 11. Роль країн, що розвиваються у формуванні та функціонуванні світової економіки	7	4	1			2	6	2				4
Тема 12. Роль країн з перехідною (транзитивною) економікою у формуванні та функціонуванні світової економіки	4	2				2	6	2				4
Тема 13. Сучасні проблеми та перспективи розвитку світового господарства	8	4	2			2	6					6
Контрольна робота, яка виконується під час СРС	15					15	15					15
Усього годин	90	32	16			42	90	14				76

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Тема 1.</i> Світове господарство та його структура <i>Тема 2.</i> Закони розвитку світової економіки	2
2	<i>Тема 3.</i> Система показників рівнів розвитку світового господарства	2
3	<i>Тема 4.</i> Стадії економічного росту світового господарства та національних економік <i>Тема 5.</i> Класифікація країн у світовій економіці	2
4	<i>Тема 6.</i> Міжнародний поділ праці	2
5	<i>Тема 7.</i> Потенціал світової економіки та фактори виробництва	2
6	<i>Тема 8.</i> Світова промисловість: фактори розвитку, розміщення <i>Тема 9.</i> Світовий агропромисловий комплекс та сільське господарство	2
7	<i>Тема 10.</i> Роль розвинених країн у формуванні та функціонуванні світової економіки <i>Тема 11.</i> Роль країн, що розвиваються у формуванні та функціонуванні світової економіки <i>Тема 12.</i> Роль країн з перехідною (транзитивною) економікою у формуванні та функціонуванні світової економіки	2
8	<i>Тема 13.</i> Сучасні проблеми та перспективи розвитку світового господарства	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин	
		денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
1	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 1 «Світове господарство та його структура»: - охарактеризувати великі події XV-XVI ст., які особливо посилюють процес становлення світового господарства; - охарактеризувати поняття «вивезення капіталу» і якими були його особливості в період первісного нагромадження; - зробити порівняльний аналіз теорії	2	4

	абсолютних переваг А.Сміта та теорії порівняльних або відносних переваг Д.Рікардо; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.		
2	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 2 «Закони розвитку світової економіки»: – виявити головні протиріччя у розвитку світової економічної системи; – підготувати інформаційні повідомлення та виступи щодо законів розвитку світового господарства: закон вартості, закон міжнародної конкуренції, закон нерівномірності розвитку національних економік, закон інтернаціоналізації виробництва.	2	4
3	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 3 «Система показників рівнів розвитку світового господарства»: - охарактеризувати систему національних рахунків (СНР) в Україні та її показники; - проаналізувати динаміку ВВП та ВВП України за 2017 рік; - проаналізувати рівень безробіття та інфляції в Україні за 2017 рік, а також виявити фактори впливу на ці показники; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	3	4
4	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 4 «Стадії економічного росту світового господарства та національних економік»: - охарактеризувати стадії економічного росту країни (країну здобувач вищої освіти обирає самостійно); - виявити проблеми та перспективи розвитку національної економіки країни (країну здобувач вищої освіти обирає самостійно); - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	4
5	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 5 «Класифікація країн у світовій економіці»: - виявити критерії виділення підсистем в світовій економіці; - охарактеризувати групи країн у світовій економіці;	2	6

	- зробити порівняльний аналіз класифікацій країн за методикою Світового Банку, за ступенем відкритості світового ринку та ін.; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.		
6	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 6 «Міжнародний поділ праці»: - проаналізувати категорії «кооперація» та «спеціалізація»; - виявити рівні міжнародної спеціалізації та методи їх оцінки; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи з наведенням конкретних прикладів.	2	5
7	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 7 «Потенціал світової економіки та фактори виробництва»: - самостійно опрацювати та законспектувати вказані питання (Природно-ресурсний потенціал: склад та способи оцінки; Земельний природно-ресурсний потенціал; Водний природно-ресурсний потенціал; Мінеральний природно-ресурсний потенціал; Паливно-енергетичні ресурси; Рудні ресурси; Рослинні та фауністичні ресурси; Рекреаційний потенціал); - побудувати структурні схеми класифікації природних ресурсів та природно-ресурсного потенціалу; - дати характеристику територіальному розміщенню ресурсів світової економіки; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	4
8	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 8 «Світова промисловість: фактори розвитку, розміщення»: - скласти схему галузевої структури світового промислового виробництва; - виявити галузі паливно-енергетичного комплексу та їх територіальну організацію; - скласти класифікацію країн по рівню розвитку чорної та кольорової металургії та виявити сучасні тенденції розвитку цих галузей; - дати оцінку сучасного світового ринку машинобудування;	2	6

	- виявити основні тенденції розвитку світового воєнно-промислового комплексу; - скласти схему галузевої структури легкої промисловості та виявити особливості її розміщення та тенденції розвитку; - скласти схему галузевої структури харчової промисловості та виявити особливості її розміщення та тенденції розвитку; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.		
9	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 9 «Світовий агропромисловий комплекс та сільське господарство»: - скласти схему галузевої структури світового сільського господарства; - розглянути проблему продовольчої безпеки в світі; - виявити форми аграрних відносин; - розглянути територіальну організацію виробництва галузей рослинництва та тваринництва - виявити головні проблеми розвитку світового сільського господарства; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	6
10	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 10 «Роль розвинених країн у формуванні та функціонуванні світової економіки»: - проаналізувати еволюцію та сучасний стан розвитку окремих країн вказаної групи; - виявити проблеми та перспективи розвитку та роль в світовій економіці окремих країн вказаної групи; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	4
11	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 11 «Роль країн, що розвиваються у формуванні та функціонуванні світової економіки»: - проаналізувати еволюцію та сучасний стан розвитку окремих країн вказаної групи; - виявити проблеми та перспективи розвитку та роль в світовій економіці окремих країн вказаної групи; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	4

12	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 12 «Роль країн з перехідною (транзитивною) економікою у формуванні та функціонуванні світової економіки»: - проаналізувати еволюцію та сучасний стан розвитку окремих країн вказаної групи; - виявити проблеми та перспективи розвитку та роль в світовій економіці окремих країн вказаної групи; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	4
13	Опрацювання навчального матеріалу, додаткової рекомендованої літератури з теми 13 «Сучасні проблеми та перспективи розвитку світового господарства»: - охарактеризувати процес глобалізації та транс націоналізації сучасного світу; - виявити та проаналізувати глобальні проблеми світового господарства; - підготувати інформаційні повідомлення та виступи.	2	6
Контрольна робота, яка виконується під час СРС		15	15
Разом		42	76

6. Індивідуальні завдання

Контрольна робота є складовою навчального процесу, активною формою самостійної роботи студентів, і представляє собою закінчене дослідження певного напрямку.

Метою виконання контрольної роботи є активізація самостійної роботи, покращення теоретичної та практичної роботи студентів. Кожен з студентів отримує індивідуальне завдання, що сприяє:

- поглибленому вивченню теоретичного матеріалу;
- формуванню вмінь використання методів аналізу та оцінки факторів, що визначають розвиток галузей та процесів світового господарства;
- залученню студентів до самостійної роботи з науковою літературою конкретного спрямування та розвитку навиків глибокого вивчення, узагальнення та систематизації підібраного матеріалу;
- розвитку здібностей до формулювання авторських висновків та пропозицій на основі проведеного дослідження.

Завдання виконання контрольної роботи є:

- вміти аналізувати сучасні тенденції розвитку світової економіки;
- вміти характеризувати, визначати цілі та завдання сучасних інтеграційних угруповань світу;

- засвоїти структуру світової економіки як складової глобальної соціально-економічної системи;
- характеризувати процес глобалізації, інтеграції та вміти зазначати їх вплив на розвиток світової економіки (та/або держави);
- при розгляді будь-якої теми, вміти виокремити місце та роль економіки України в світовому господарстві;
- вміння самостійно працювати та користуватись навчальною літературою.

Передумовами виконання завдання слугують:

- систематичне відвідування лекцій,
- активна участь в роботі на семінарських заняттях,
- творча ініціатива студента,
- відповідальність та організованість студента;
- участь у студентських конференціях.

Контрольна робота виконується студентом самостійно і здається у встановлений термін (як правило, за два тижні до закінчення навчального семестру).

Здобувач вищої освіти повинен самостійно навчитися працювати з науковою економічною літературою, посібниками, довідковими, статистичними та іншими науково допоміжними матеріалами згідно з вибраною темою.

Використовуючи різноманітну літературу студент повинен уміти коротко викласти зміст вибраної теми. При цьому важливо не тільки проаналізувати питання, але й визначити своє бачення проблеми, своє ставлення до її розв'язання.

При виконанні контрольної роботи *здобувач вищої освіти повинен користуватися* методичними вказівками щодо виконання контрольної роботи навчальної дисципліни, методичними вказівками щодо самостійної роботи дисципліни, а також навчально-методичною літературою. Запорукою успішного виконання контрольних робіт виступає повне дотримання методичних рекомендацій.

Розкриття теми має бути пов'язаним із пунктами плану контрольної роботи. Сама робота повинна бути результатом опрацювання й засвоєння декількох джерел. Виконання курсової роботи має охоплювати всі основні теми дисципліни, і є однією з обов'язкових складових щодо допуску здобувача вищої освіти до екзамену.

УВАГА ! Успішне виконання контрольної роботи виступає обов'язковою умовою допуску до проходження підсумкового контролю (іспиту) з дисципліни. Якісно проведені дослідження можуть виступати основою для написання курсових та дипломних робіт.

Вимоги до виконання та оформлення:

1. Титульний аркуш містить назву університету; назву факультету; назву кафедри; назву навчальної дисципліни; номер академічної групи; ПІБ виконавця та керівника.

2. Зміст.

3. Вступ. Вступ розкриває сутність, стан наукового завдання і його значення. Необхідно вказати актуальність, предмет, об'єкт, мету, завдання і методи досягнення зазначених завдань, а також структуру дослідження.

4. Основна частина. Для розкриття теми дослідження основна частина повинна містити не менш, як два розділу. Основна частина розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам роботи. Головні питання для розкриття основної частини контрольної роботи: галузева структура країни, тип економічної системи та його обґрунтування, характеристика факторів виробництва та природно-ресурсного потенціалу, аналіз динаміки (мінімум за два роки) основних показників системи національних рахунків, участь країни у міжнародному поділі праці, визначення ролі країни у міжнародних організаціях (інституціях), участь країни у процесі глобалізації та глобальних проблеми світового господарства.

При цьому, обов'язково, основна частина роботи повинна містити відображення аналізу статистичної літератури у вигляді рисунків, діаграм, таблиць тощо.

5. Висновки. У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список літератури. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків.

Оформлюють у такому порядку:

- нормативно-правова база (закони, постанови, розпорядження, інструкції тощо);
- навчальна література (у т.ч. періодична) в алфавітному порядку;
- література іноземних джерел;

Інтернет джерела / електронні із обов'язковим зазначенням вихідних даних для навчальної / періодичної літератури. Неприпустиме посилання пошуків на сайти.

7. Вимоги до оформлення. *Контрольну роботу студенти виконують державною мовою.* Загальний обсяг – мінімум 15-20 сторінок, надрукованих через 1,5 інтервалу, гарнітура Times New Roman, кегль 14 в редакторі Microsoft Word на одному звороті сторінок стандартного формату (A4) з дотриманням стандартних полів, сторінки нумерують у правому нижньому куті. В кінці роботи наводиться список використаних джерел, ставляться підпис студента і дата виконання.

Контрольна робота, обов'язково, повинна бути прошита або скріплена.

Форма проведення підсумкового оцінювання виконаного дослідження – презентація та публічна доповідь (5-7 хвилин) з подальшим відкритим обговоренням або індивідуальна співбесіда на тему контрольної роботи.

При оцінці контрольної роботи враховується ступінь розкриття теми та відображення головного змісту, глибина опрацювання відповідних тематичних джерел інформації, вміння застосовувати теоретичний матеріал для вирішення

практичних проблем, логічність викладу, здатність робити висновки з проведеного дослідження, відповідність технічного оформлення зазначеним нормам, якість підсумкової співбесіди або доповіді. Оцінка дається кожному з вказаних елементів виконаної роботи.

Результати виконання контрольної роботи зараховується як відповідний модуль. Загальна кількість балів за виконання дослідження – 10. Бали враховуються в підсумковий результат вивчення дисципліни.

Перелік рекомендованих тем для написання контрольних робіт з дисципліни «Світова економіка»

1. Сучасні тенденції розвитку світової економіки.
2. Проблеми та шляхи подолання тіньової економіки сучасного світу.
3. Тіньова економіка країни: сучасний та аналіз за 2018-2020рр. (*країна – на вибір студента*).
4. ТНК та їх роль у світовому економічному розвитку.
5. Глобальні проблеми сучасності та їх вплив на розвиток світової економіки.
6. Місце та роль економіки України в світовому господарстві.
7. Глобалізація та її вплив на розвиток світової економіки.
8. Особливості створення та функціонування вільних економічних зон.
9. Дефолт: сутність та значення у сучасній світовій економіці.
10. Реформи світової економіки в посткризовий період.
11. Роль природно-ресурсного потенціалу в світовій економіці.
12. Світова економічна криза та її вплив на економіку України.
13. Сучасна глобальна криза як трансформаційна ознака цивілізаційних змін.
14. Макроекономічна нестабільність: циклічність розвитку світової економіки.
15. Європейський Союз та Україна: перспективи співробітництва.
16. Характеристика Євразійського економічного співтовариства (ЄврАзЕС): цілі та завдання.
17. Характеристика Європейського Союзу (ЄС) як сучасного інтеграційного угруповання світу.
18. Характеристика СНД як приклад інтеграційних процесів світу. Формування єдиного економічного простору (СЕР) країн СНД.
19. Характеристика Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ) як сучасного інтеграційного угруповання в Західній Європі.
20. Характеристика Північноамериканської угоди про вільну торгівлю (НАФТА) як сучасного інтеграційного угруповання в Північній Америці.
21. Характеристика Асоціації Азіатсько-тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) як сучасного інтеграційного угруповання Азіатсько-Тихоокеанському регіону.
22. Характеристика інтеграційного угруповання – Латино-американська асоціація інтеграції (ГАВКІТ).
23. Характеристика інтеграційного угруповання МЕРКОСУР.

24. Характеристика інтеграційного угруповання ОЧЕС: цілі та завдання.
25. Інфляція та антиінфляційні заходи: закордонний та вітчизняний досвід.
26. Роль офшорів в світовій економіці.
27. Перехідна економіка в сучасному світі: основні закономірності функціонування («поступовий шлях реформ»).
28. Міжнародне енергетичне співробітництво як основний чинник функціонування світової економіки.
29. Структурні зміни світового паливно-енергетичного комплексу.
30. Охарактеризувати діяльність Групи двадцяти (G–20) в функціонуванні світової економіки.
31. Охарактеризувати держави Великої сімки (Great 7 – G7) за економічним розвитком за 2018-2020 рр.
32. Характеристика дисбалансів сучасної світової економіки.
33. Особливості формування міжнародних партнерських відносин у сучасній світовій економіці.
34. Нооекономіка – шлях сталого розвитку людства в ХХІ столітті.
35. Проблеми та перспективи розвитку світової валютної системи в умовах глобальної економічної кризи.
36. Інтелектуалізація сучасної світової економіки.
37. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку економіки країни *(країну здобувач вищої освіти обирає самостійно)*.

7. Методи навчання

Метод навчання – це система регулятивних принципів і правил цілеспрямованої діяльності викладача та здобувача вищої освіти, які реалізуються через поєднання методичних прийомів виконання певного кола дидактичних завдань. Він забезпечує системне поєднання методів викладу й навчання. Метод викладу – це зумовлена загальним методом і дидактичним завданням система прийомів викладання. Метод навчання – це зумовлений методом викладу і досягнутим рівнем знань студента спосіб його навчально-пізнавальної діяльності, спрямований, на досягнення мети, поставленої викладачем і усвідомленої студентом, який реалізується через систему прийомів навчання.

Таким чином, методи навчання – це способи упорядкованої викладацької роботи і організації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти щодо розв’язання навчально-виховних завдань.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні, наочні і практичні (аспект передачі і сприймання навчальної інформації); індуктивні та дедуктивні (логічний аспект); репродуктивні та проблемно-пошукові (аспект мислення); самостійної діяльності та роботи під керівництвом викладача (аспект управління умінням).

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.

3. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: усний, письмовий, лабораторно-практичний.

4. Логічні методи навчання – моделювання, абстрагування, аналізу і синтезу, формалізації, індуктивний, дедуктивний тощо.

До основних методів навчання, які використовуються під час вивчення дисципліни «Світова економіка» відносяться:

Словесні методи навчання: лекційний метод, пояснення, інформаційне повідомлення, розповідь, бесіда, евристичні та ситуаційні завдання, дискусія, робота студентів з навчальною літературою (студент повинен бути готовим продовжити навчально-пізнавальну діяльність за межами аудиторних занять, володіти прийомами самостійного оволодіння знаннями, уміннями і навичками, вміти добувати необхідну інформацію з різноманітних джерел).

Наочні методи навчання ілюстрування (зображення, наочне пояснення); демонстрування (показ); самостійне спостереження, дослідження.

8. Методи контролю

Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи студента під час лекційних, семінарських і практичних занять;
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань;
- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу;
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати ситуаційні та евристичні задачі;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати їх.

Підсумковий контроль засвоєння матеріалу здійснюється по їх завершенню на основі проведення поточної контрольної роботи за темами. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок студентів, набутих під час вивчення тем.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Застосовуються такі методи контролю підготовки студентів:

- усні відповіді на семінарських заняттях;
- колоквиум;
- виконання творчих завдань (презентацій, тестів);
- розв'язування ситуаційних задач.

Оцінка успішності студента є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих тем.

Критерії оцінювання поточного контролю

При вивченні кожної теми проводиться поточний контроль у формі усного опитування та виступів студентів. Студент може отримати від 1 до 2 балів за кожну тему.

- усні відповіді на семінарських заняттях, розв'язування ситуаційних задач – 1 бал
- виконання творчих завдань, презентацій (тестів) та виступів – 1 бал.

<i>Поточний контроль проводиться при вивченні кожної теми</i>	
2 бали	повне та впевнене виконання завдання, та виконання всіх видів завдань: усні відповіді на семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних задач; виконання творчих завдань, презентацій (тестів) та виступів
1 бал	часткове виконання завдання, та/або виконання одного з видів завдань: усні відповіді на семінарських заняттях; розв'язування ситуаційних задач; виконання творчих завдань, презентацій (тестів) та виступів
<i>Контрольна робота, яка є обов'язковою складовою навчального процесу</i>	
8-10 балів	повне та впевнене виконання курсової роботи згідно вимог; знання основної і додаткової літератури; уміння аналізувати й узагальнювати матеріал; порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань; користуватися науковою термінологією; виконання без граматичних та стилістичних помилок; логічно побудована презентація та публічна доповідь з подальшим відкритим обговоренням
5-7 балів	часткове засвоєння матеріалу та викладення теоретичних та аналітичних даних (діаграм, графіків, таблиць тощо); уміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал; наявності неповних висновків
0-4 балів	недостатнє висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та аналізу статистичних даних. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю. Здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал, передбачений робочою програмою курсу

Мінімальна кількість балів поточного контролю – не менш ніж 30 балів.

Максимальна кількість балів поточного контролю – не більше ніж 60 балів.

Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини (та у інших випадках, що не суперечать Положенню про організацію освітнього процесу в Харківському

національному університеті ім. В.Н. Каразіна) був відсутнім на семінарських заняттях, то в нього є можливість отримати бали (10 балів) за умови виконання індивідуального завдання. Форма виконання – творче завдання на тему: «Тенденції, проблеми та перспективи розвитку економіки країни (країну здобувач вищої освіти обирає самостійно) та/або опрацювання (створення) тестових завдань за темами, які були пропущені з неповажних причин.

Також, у здобувача вищої освіти є можливість отримати додаткові бали з дисципліни через прийняття участі в науковій роботі – написання тез доповідей (5 балів) на конференції різних рівнів, написання статті (10 балів) у наукові фахові видання. Зазначена можливість виконується під керівництвом викладача з даної дисципліни.

Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури, виконання контрольної роботи. Передбачена самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою, інформаційними ресурсами мережі Інтернет.

У разі настання / подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Світова економіка», режим доступу <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1716>

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота														Разом	Екзамен	Сума	
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13	контрольна робота	ІТК	60	40	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10	24			

КР – Контрольна робота, яка виконується під час СРС

ПТК – поточний тестовий контроль передбачає 24 питання, за кожну правильну відповідь надається 1 бал

Шкала оцінювання

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену. Загальна (максимальна) кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40 балів. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст екзаменаційного білета й оцінювання відповідей на екзамені:

Теоретичне питання – 10 балів

Теоретичне питання – 10 балів

Тестові питання – 20 балів

<i>Теоретичні питання</i>	
8-10 балів	повне та впевнене засвоєння програми курсу, знання основної і додаткової літератури, уміння аналізувати й узагальнювати матеріал, порівнювати, оцінювати, пояснювати факти на основі здобутих із різних джерел знань, користуватися науковою термінологією, а також відповіді без граматичних та стилістичних помилок, тобто передбачає виконання всіх вимог до оцінки «А»
5-7 балів	часткове засвоєння курсу, уміння логічно будувати відповідь, робити аргументовані висновки, аналізувати матеріал, виконання всіх вимог до оцінки «В/С», за наявності принципових помилок при викладенні засвоєного матеріалу або неповних висновків
1–4 бали	недостатнє висвітлення змісту теоретичних питань та недостатнє вміння застосовувати теоретичні знання для розв’язання практичних завдань. При цьому студент не вміє логічно мислити. Поставлене завдання виконане ним не повністю, тобто передбачає виконання всіх вимог до оцінки «D/E», а також, коли у студента виникають проблеми навіть з відтворенням основного матеріалу курсу
0 балів	здобувач вищої освіти не засвоїв матеріал, передбачений робочою програмою курсу
<i>Тестові завдання передбачають 20 питань за кожную правильну відповідь надається 1 бал</i>	

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач вищої освіти на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Відповідно, *максимальна кількість набраних балів по вивченню дисципліни складає 100 балів.*

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно	зараховано
70–89	добре	
50–69	задовільно	
1–49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Бабурін С.Н., Муєтян М.А., Урсул А.Д. Глобалізація в перспективі стійкого розвитку. – М.: Магістр, Інфра-М, 2011.
2. Бугас В. В. Міжнародні економічні відносини: навч. посіб. / В.В. Бугас, О.І. Пальчук, Н.В. Бугас. – К.: КНУТД, 2014. – 104 с.
3. Голиков А.П., Грицак Ю.П., Казакова Н.А., Сидоров В.И. География мирового хозяйства: Учебное пособие. – К.: Центр учебной литературы, 2008. – 192с.
4. Дахно І.І. Світова економіка : навчальний посібник для вузів: / Дахно І.І. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 277 с.
5. Міжнародні економічні відносини: підручник / за ред. А.П. Голікова, О.А. Довгаль. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 464 с.
6. Подлепіна П.О. Методичні рекомендації до виконання контрольних робіт з дисципліни «Географія світового господарства». – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2009. – 23 с.
7. Світова економіка / Під ред. В.П. Ніколаєвої. – М: Юнити-Дана, 2012.
8. Світова економіка / Під ред. Б.М. Смитиенко. – М: Юрайт, 2012.
9. Світова економіка та міжнародні економічні відносини / Під ред. А.С. Булатова і Н.Н. Ливенцева. – М.: Магістр, Інфра-М, 2012.
10. Світова економіка: підручник для вузів: / Колект. автор.: Філіпенко А.С., Будкін В.С., Рогач О.І., Заблоцька, Р.О. – К.: Либідь, 2007. – 638 с.
11. Україна і світове господарство: взаємодія на межі тисячоліть: Навч.посібник для вузів: / Колект. автор.: Філіпенко А.С., Будкін В.С., Гальчинський А.С., Геєць В.М., Ющенко В.А. – К.: Либідь, 2002 . – 470 с.
12. Baranova V., Deineko Z., Zeleniy O., Bielcheva G., Lyashenko V. Wavelet Coherence as a Tool for Studying of Economic Dynamics in Infocommunication Systems // International Scientific-Practical Conference «Problems of Infocommunications. Science and Technology «PIC S&T'2019» (Ukraine, Kyiv, 08-11 October 2019). – 2019. – pp. 336-340.
13. Baranova V., Deineko Z., Zeleniy O., Lyashenko V. Stochastic Frontier Analysis and Wavelet Ideology in the Study of Emergence of Threats in the Financial Markets (Infocommunication Aspect of Economic Security) // International Scientific-Practical Conference «Problems of Infocommunications. Science and Technology «PIC S&T'2019» (Ukraine, Kyiv, 08-11 October 2019). – 2019. – pp. 341-344.
14. Modern Approaches to Knowledge Management Development: collective monograph. Ljubljana School of Business – Ljubljana, Slovenia, 2020. – 541 p. (Sergienko O., Tatar M, Bilotserkiivskiy O, Baranova V. «Applied aspects of proactive modeling of innovative-investment processes of complex hierarchical systems: enterprise-region-state» – pp. 147-161).
15. Syed Khalid Mustafa, M. Ayaz Ahmad, Valeria Baranova, Zhanna Deineko, Vyacheslav Lyashenko, Atif Abdulwahab A. Oyouni. Using wavelet analysis to

assess the impact of COVID-19 on changes in the price of basic energy resources // International Journal of Emerging Trends in Engineering Research. – Volume 8. No. 7. – July 2020. – pp. 2907-2912.

16. Valeria Baranova, Olena Orlenko, Alla Vitiuk, Natalia Yakimenko-Tereschenko, Vyacheslav Lyashenko. Information System for Decision Support in the Field of Tourism Based on the Use of Spatio-Temporal Data Analysis // International Journal of Advanced Trends in Computer Science and Engineering. – Volume 9. No. 4. – July-August 2020. – pp. 6356-6361.

Допоміжна література

1. Апокип А.Ю. Світова економіка в довгостроковій перспективі: цілі та завдання суб'єктів // Питання економіки. – 2012. – № 6.

2. Баранова В.В. Ризики валютного ринку в оцінці економічної безпеки народного господарства (дані вейвлет аналізу) // Науковий журнал «Вісник Одеського національного університету» – 2019. – Том 24. – Вип. 1 (74). – С. 137-141.

3. Баранова В.В. Тенденції розвитку туристичної індустрії України в умовах сталого розвитку // Управління розвитком туризму та готельно-ресторанного бізнесу в циркулярній економіці: Management of tourism development, hotel and restaurant business in a circular economy: Матеріали I Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (м. Луцьк, 18 травня 2021р.) / відп. ред. О. М. Полінкевич, О.М. Громик. Луцьк: Луцький НТУ, 2021. – С. 179-183

4. Вачевський М. Маркетинг світового господарства та Україна в міжнародних економічних відносинах // Вища школа. – 2010. – № 2. – С. 60-67.

5. Кліпів В.Т. Світова економіка: прогноз до 2050 року // Питання економіки. – 2008. – № 5.

6. Сергієнко О.А., Баранова В.В., Шеянова Е.Д. Удосконалення інструментарію оцінки та аналізу підприємницької діяльності туристичного підприємства // Інфраструктура ринку. – 2019. – № 38. – С. 214-222.

7. Сіденко В. Модифікація світової економіки під впливом новітніх факторів глобальної трансформаційної кризи / В. Сіденко // Економіка України. – 2012. – № 5. – С. 18-31.

8. Тюрина Н.Е. Международное экономическое сотрудничество государств и некоторые вопросы теории международного права / Н.Е. Тюрина // Известия вузов. Правоведение. – 2012. – № 1. – С. 155-169.

9. Oleg Vasiurenko, Vyacheslav Lyashenko, Valeria Baranova, Zhanna Deineko. Spatial-Temporal Analysis the Dynamics of Changes on the Foreign Exchange Market: an Empirical Estimates from Ukraine (Пространственно-временной анализ динамики изменений на валютном рынке: эмпирические оценки из Украины) // Journal of Asian Multicultural Research for Economy and Management Study – Vol. 1 – No. 2, 2020 (page 001-006)

10. Valeria Baranova, Olena Sergienko, Svitlana Stepurina, Vyacheslav Lyashenko. Price Environment for Gold and Silver in the Context of the Development of COVID-19 // Journal of Asian Multicultural Research for Economy and Management Study – Vol. 1 – No. 2, 2020 (page 025-032).

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. www.worldbank.org – офіційний сайт Світового Банку
2. www.mfa.gov.ua – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України
3. www.wto.org – офіційний сайт Світової організації торгівлі
4. www.un.org – офіційний сайт Організації об'єднаних націй (ООН)
5. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_uk.htm – офіційний сайт Представництва Європейської Комісії в Україні.
6. www.ukraine-eu.mfa.gov.ua — сайт співпраці України та ЄС
7. <http://www.ukrstat.gov.ua> – офіційний сайт Державного комітету статистики України
8. <http://www.me.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства економічного розвитку та торгівлі України
9. <http://www.nbuv.gov.ua/> – офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили

(в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженням розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Zoom / Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- аудиторно (за затвердженням розкладом занять) в обсязі у відсотках від відведених аудиторних годин практичних/семінарських занять за робочими начальними планами (проводяться до 35-40%) у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Світова економіка», режим доступу <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=1716>